

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 20/2467
Vår ref.: 20/17738-2
Saksbehandler: Ann-Kristin Wassvik
Dato: 27.05.2020

Forslag om midlertidige endringer i smittevernloven om karantene ved nærkontakt med bekreftet smittet person og isolering - Høringssvar fra Helsedirektoratet

Helsedirektoratet viser til høringsnotat i ovennevnte sak, der det foreslås to nye midlertidige bestemmelser i smittevernloven.

Forslag om ny midlertidig § 4-3a

Helsedirektoratet støtter dette forslaget.

Forslag om ny midlertidig § 5-3a

Helsedirektoratet støtter forslaget om eventuell nødvendig tvungen isolering av personer uten samtykkekompetanse skal kunne gjennomføres i personens hjem, slik det er beskrevet i forslaget. I tillegg har vi følgende bemerkninger:

I den foreslåtte bestemmelsens første og siste ledd står det "*tvungen isolering etter §§ 5-3 og 5-8...*". Helsedirektoratet bemerker at § 5-8 ikke er en isoleringshjemmel, men en prosessuell bestemmelse. Isoleringshjemlene befinner seg i §§ 5-2 og 5-3.

Det framstår som uklart om departementet mener at også kortvarig isolering etter § 5-2 skal kunne skje i personens hjem når vilkårene for dette er oppfylt. Helsedirektoratet vurderer at er i tråd med intensjonen i høringsnotatet at også tvungen kortvarig isolering etter § 5-2 kan skje i personens hjem, når dette er det beste for vedkommende. I så fall må ordlyden i første og tredje ledd endres med tanke på dette.

Innspill til proposisjonen

Det følger av koronavirusets smitteegenskaper at isolering må iverksettes raskest mulig etter at smitte er konstatert. I de fleste tilfeller der personen ikke frivillig lar seg isolere, vil den tvungne isoleringen måtte forventes å bli innledet med et hastevedtak etter § 5-8.

Det må da tas særlig hensyn til at hastevedtak etter § 5-8 i utgangspunktet fører til at de rettssikkerhetsmessig mer betryggende sidene ved nemndsbehandling faller bort. Til tross for at bruk av § 5-8 er begrunnet i behovet for rask iverksettelse av tiltak, er det derfor særlig viktig at muligheten for frivillig isolering er vurdert. I denne vurderingen har nærmeste pårørende rett

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Ann-Kristin Wassvik, tlf.:

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

til å medvirke sammen med personen når denne mangler samtykkekompetanse, og det er viktig at det gis anledning til slik medvirkning også når det evt. skal fattes hastevedtak.

Videre må det i hastevedtaket gjøres rede for forholdet til grunnvilkårene i smittevernloven § 1-5, herunder hva som er gjort for å forsøke frivillig smitteisolering, samarbeid med nærmeste pårørende i den forbindelse og vurdering av forholdsmessigheten mellom smitterisiko og det aktuelle tvangstiltaket. Det må også begrunnes hvorfor tvungen isolering anses nødvendig av hensyn til smittevernet, og fremstår tjenlig etter en helhetsvurdering.

Selv om dette følger av loven, vurderer Helsedirektoratet at det med fordel kan inntas i forarbeidene til bestemmelsen, for på denne måten å bidra til best mulig rettssikkerhet for de som skal isoleres. Det vises til at de fleste personene dette gjelder ikke "med vilje" motsetter seg isolering, samt at nærmeste pårørende som kjenner personen godt, er en viktig samarbeidspartner og kilde til informasjon når det gjelder hva som skal til for at personen skal godta tiltak som gir tilstrekkelig smitteisolering.

Helsedirektoratet mener det er viktig også å understreke at selv om det er fattet et vedtak om tvungen isolering, består tjenestenes plikt til å søke etter frivillige løsninger i samarbeid med personen selv og nærmeste pårørende. Dette gjelder særlig i perioden etter at det er fattet et hastevedtak. Endelig bør det presises at det ikke skal være en lettvint løsning å treffe hastevedtak, og det kun skal gjøres der dette er klart nødvendig. Med mindre situasjonen er akutt, bør kommunelegen ta kontakt med smittevernmyndighetens leder for å avklare og vurdere hvor raskt det er mulig å få saken behandlet der.

Vi mener dette er forhold som det er av betydning å løfte frem i proposisjonen, siden vurdering av hastevedtak etter § 5-8 antagelig vil være hovedregelen ved behov for tvungen isolering på grunn av covid-19.

Vennlig hilsen

Vårin Hellevik e.f.
fung. avdelingsdirektør

Ann-Kristin Wassvik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

